

Приклад розписаної партитури вірша

ЗЛАМАНА ГІЛКА	
Зламав Івасик гілку ясеневу	<i>Розповідь</i>
І кинув геть, коли награвся нею.	
Веселий, він побіг собі додому.	
Вона ж лежить на гнилиці рудому.	
В самотині зітхає гілка тяжко:	
Уже на ній не сяде більше пташка.	<i>Стурбовано, з</i>
Вже вітерець її не захитає,	<i>жалеє</i>
«Хитає ще?» - її не запитає.	

В її прожилках не бродити соку,	<i>З відчаєм</i>
Не гріти мрію, ніжну і високу!	
Івась у ліжку спить спокійно, тихо.	<i>Зневажливо</i>
Невже не знає він, що скоїв лихо?	

Складання партитури виразного читання (подальше усвідомлення тексту на основі емоційно-образного аналізу в поєднанні із розбором мовних і композиційних засобів).

- Визначають головну думку (різкі зміни в природі).
- Знаходження логічного центру для тексту в цілому — ще вчора, сьогодні ж (двома горизонтальними), а також слів, що їх пояснюють, — гріло, зеленіло, гомонів, сріблястим оксамитом, жалісливо плаче, не той мов світ (однією горизонтальною).
- Ставлять паузи — в кінці речення, на синтагмах та розділових знаках (позначаємо — |, | |).
- Відтворюють мелодику читання залежно від місця логічного наголосу: ↗ — підвищення голосу, ↘ — пониження голосу, ↗↘ — підвищення і зниження.

- З'ясовують інтонацію читання відповідно до змісту і структури вірша:
  - I частина — відчуваються теплі нотки, бо все ще в русі, в дії («сонечко так гріло»).
- II частина — змінюється настрій поета — трохи сумно, бо зовсім затихла природа.

Наводимо партитуру (розбивку) читання тексту:

ПЕРШИЙ СНІГ	
Ще вчора сонечко так гріло,	З теплою
Чабан з отарою бродив.	
Озиме пишно зеленіло.	
І лист у лузі гомонів.	
Сьогодні ж степ увесь неначе	Сумно
Заслав сріблястий оксамит,	
І вітер жашливо плаче,	
І сонце ллє не той мов світ.	

Складання партитури (розбивки) тексту для виразного читання

- Головна думка вірша — хліб для людей, людське надбання.
- Логічний центр — не кидайсь, не грайсь (двома горизонтальними позначаємо); слова, що пов'язані із попередніми за змістом, — дід, життя несе; людський, людські,, вселюдському (однією горизонтальною).
- Паузи (граматичні та синтагматичні).
- Додаткові наголоси в логічних ланках, позначених паузами (___, _ _ _).
- Інтонація: повчально, повільно, пояснюючи; — 1, 2 строфи; слова автора (3, 4 строфи) — повільно, розповідним тоном.

Список використаної літератури:

1. Буяльський Б.А. Поезія усного слова: Азбука виразного читання: кн. для вчителя. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К. : Рад. шк., 1990.-256 с.
2. Горбушина Л. А. Выразительное чтение и рассказывание / Горбушина Л. А. - М. : Просвещение, 1975. - 142 с.
3. Коваль А. П. Методика читання : навч посібн. / Коваль Г. П. - Т. : Навч. кн. - Богдан, 2008. - 280 с.
4. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістики : пробний підруч. для гімназій гуман. профілю / Пентилюк М.І. - К. : Вежа, 1994. -240 с.
5. Буяльський Б. П. Поезія усного слова: Азбука виразного читання. К.: Рад.шк., 1990. – с.82-136.
6. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах.: - К.: Ленвіт, 2000.
7. Станіславський К. Робота актора над собою. – К., 1953.
8. Євгенія Сарапулова. Основи майстерності володіння увагою слухача. // Дивослово. – 2002. - №3. – С. 22-24.